

VARELY/8755/2021

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen alueellinen linjaus ulkomaisen työvoiman käytöstä

1) Alueellisen linjauksen tarkoitus

Alueellinen linjaus ulkomaisen työvoiman käytöstä perustuu ulkomaalaislain pykälään 72 b. Alueelliset linjaukset liittyvät työntekijän oleskeluluvan myöntämiseen ja työvoiman saatavuuden arviointiin ja niissä määritellään, millä ammattialoilla ammattiluokkatasolla työvoiman saatavuus on vaikeutunut. Työntekijän oleskelulupahakemusten käsittelyyn tarvitaan työvoiman saatavuuden arvioinnin tueksi ajantasaiset alueelliset linjaukset niiltä alueilta, joilla työnteke tapahtuu.

Työvoiman saatavuus eri ammattialoilla vaihtelee alueellisten ja paikallisten työmarkkinoiden rakenteen ja tilanteen mukaan. Tämän alueellisen linjauksen tarkoitus on tukea työvoiman saatavuutta Varsinais-Suomen ELY-keskuksen alueella, huomioiden alueen työmarkkinoiden erityispiirteet. Linjauksessa annetaan tiivis kuvaus työmarkkinatilanteesta ja arvioidaan työvoiman saatavuutta seuraavan kuuden kuukauden ajalle.

2) Alueen työmarkkinatilanne ja työvoiman saatavuus

Työttömyys lisääntyi selkeästi loppuvuonna 2024, ja vertailtaessa maakuntia toisiinsa, on Varsinais-Suomen työttömyyden kasvutahti ollut alkuvuodesta 2025 koko maan nopeinta. Tähän on vaikuttanut suuresti epävarma globaali taloustilanne. Kun vienti ei vedä kunnolla, ei tehdä investointeja ja työvoiman kysyntä pysyy vaatimattomana. Tällä on ollut iso vaikutuksensa vientivetoiseen Varsinais-Suomeen. Yhdysvaltojen EU:kin kohtaan suunnittelemilla tuontitulleilla ei luonnollisesti ole vientinäkyymiä parantavaa vaikutusta, Yhdysvaltojen ollessa Suomen tärkeimpiä kauppakumppaneita.

Työ- ja elinkeinoministeriön marraskuussa julkaistu työmarkkinaennuste näyttää osuvan hyvin maaliinsa Varsinais-Suomessa. Julkisen puolen vahvat leikkaustoimet ovat iskeneet pahasti sote- ja koulutussektoreille. Varsinais-Suomen hyvinvointialue on käynyt lähes jatkuvia yhteistoimintaneuvotteluja, ja ne jatkuvat Varhan ilmoitettua koko kuluva vuoden kesävistä neuvotteluista, joiden piirissä on koko henkilöstö. Yleinen työttömyys on lähtenyt kasvamaan ja varsinkin pitkäaikaistyöttömyyden määrä on lisääntynyt voimakkaasti. Toimialoista teollisuudessa ja rakentamisessa työttömien määrä ei ole lisääntynyt enää viime kuukausina juurikaan aivan kuten katsauksessa ennakoitiin. Pitkäaikaistyöttömien määrän lisäksi myös nuorten ja naisten työttömyys on kohonnut vauhdikkaasti. Korkeakoulutettujen työttömien prosentuaalinen osuus on ollut myös voimakkaamassa kasvussa kuin matalammin koulutettujen. Loppuvuonna 2024 (syys-joulukuu) julkiseen työnhakuun ilmoitettujen työpaikkojen määrä putosi peräti alle puoleen verrattuna edellisvuoteen.

Maakunnan teknologiateollisuuden yrityksissä on tilanne varovaisen toiveikas. Suhdanne-sykli on hitaasti paranemassa ja orastavaa kasvua on jo näköpiirissä. Kasvavista investoin-neista ei kuitenkaan ole saatu vielä viitteitä ja henkilöstömääränkin nähdään supistuvan vielä entisestään. Yhdysvaltain tempoileva kauppapolitiikka ja kauppasodan uhka varjosta-vat erityisesti vientivetoisen teknologiateollisuuden elpymistä. Autonvalmistaja Valmet Au-tomotive kärsii globaalin autoteollisuuden lamasta ja uusia tuotantosopimuksia ei ole saatu hankittua. Lisäksi Yhdysvaltain maaliskuussa asettamat tullit mm. EU:n autoteollisuudelle eivät ainakaan ruoki optimismia alan lähitulevaisuuteen. Salossa ja Uudessakaupungissa akkuliiketoimintaa pyörittävä Ioncor ilmoitti koko henkilökuntaansa koskevista muutosneu-votteluista helmikuussa ja niiden seurauksena ilmoitettiin 124 työntekijän vähentämisestä huhtikuussa. Vähennetyistä noin puolet toimi tuotannossa ja puolet oli toimihenkilöitä.

Meriteollisuus on Varsinais-Suomen vahva kivijalka ja sen kehitys on viime aikoina ollut to-della positiivista. Turun telakan tilauskirjat saivat viime elokuussa kauan kaivattua jatkoa Icon-luokan risteilijällä ja tilaukseen liittyneillä kahdella optiolaivalla. Tilaus ja optiot ta-kaisivat hyvän työtilanteen telakalle ja sen alihankintaketjulle ainakin vuosikymmenen lop-puun saakka. Meriteollisuudessa ovat muutkin alueen laivan-/veneenrakentajat kuten Uu-denkaupungin työvene ja Marine Alutech saaneet hyvin tilauksia ulkomailta. Lista on voi-daan lisätä myös turkulaisen Elomaticin Saksan valtiolta saama, arviolta yli 100 miljoonan euron tutkimusjäänmurtajan suunnittelu- ja kehittämistilaus.

Lääketeollisuudella menee Varsinais-Suomessa kohtuullisen hyvin, ja osalla alan isoista toi-mijoista jopa vahvasti. Orionin kaikki liiketoimintayksiköt kasvoivat viime vuonna, ja erityi-sesti yhteistyö Bayerin kanssa paisutti yrityksen voittoja, koska eturauhassyöpälääke Nubeqan myynti ylitti viime vuonna miljardin euron rajan. Biovian on ottanut käyttöön uu-den lääketehaan, joka maksoi reilut 50 miljoonaa euroa. Yritys lomautti alkuvuonna 2024 osan henkilökunnastaan, mutta syksyllä tilanne parani ja yritys hakee taas kasvua tänä vuonna. Bayer vihki viime vuonna käyttöönsä 250 miljoonaa euroa maksaneen lääketehaan Turkuun. Bayerin ehkäisykierukka Mirenan myynti ylitti 1,2 miljardia euroa vuonna 2024. Diagnostiikkateollisuus on joutunut vähentämään työntekijöitään, mutta kysynnässä ja työ-lisyydessä on taas näkynyt paranemisen merkkejä.

Varsinais-Suomen tuoreessa maakuntaennusteessa nähdään toimialoista ICT-alalla selke-ästi kovimmat odotukset tänä vuonna ja siellä näyttää löytyvän myös uskallusta investoida, joten työpaikkamääränkin voidaan olettaa kasvavan.

Rakennusalan pohjakosketus on jo nähty ja alan odotetaan kääntyvän vuoden loppupuolella kasvuun. EK:n maaliskuun suhdannetiedustelun mukaan rakentamisen suhdannekuva on kuitenkin pysynyt edelleen huomattavan heikkona eli nopeaa elpymistä ei alalla ole näköpii-rissä. Tiedustelussa alan tilauskanta nähdään matalana ja työvoiman määrän arvioidaan vielä laskevan lähikuukausina. Rakentamisen matalasuhdanne on jyllännyt jo muutaman vuoden ja lähes kaikki vapaarahoitteinen rakentaminen on ollut lähes jäissä. Varsinais-Suo-messa runsas julkinen rakentaminen on kuitenkin paikannut kohtuullisesti vapaarahoitteisen rakentamisen pudotusta. Viime kuukausina myös korjausrakentamisen saralla on alkanut olla taas hieman vilkkaampaa, taloyhtiöiden alettua käynnistää pakollisia remonttejaan.

Matkailukesästä odotetaan kohtuullisen hyvää, vaikka taloudellinen matalasuhdanne haastaa myös tätä alaa. Maakunnan matkailussa puhaltavat myötäiset tuulet, johon hotellien määrän kasvukin viittaa selvästi.

Kaupanalalla kuluttajien luottamus on heikko, mikä vaikuttaa negatiivisesti isompiin hankintoihin. Asuntokaupassa on tapahtunut kuitenkin käänne parempaan, erityisesti Turun seudulla, jossa kauppojen määrä on kasvanut ja hintojen ennustetaan nousevan. Turun Osuuskauppa suunnittelee 12 uuden ruokakaupan avaamista seuraavan viiden vuoden aikana maakuntaan, investointien arvon ollessa 220 miljoonaa euroa. Suurin kauppa, Prisma, avataan Naantaliin ja työllistää noin sata henkilöä. Kesko keskittyy jatkossa olemassa olevien kauppojen kehittämiseen.

Työvoiman kysyntä on jatkunut alhaisena, ja työnantajat löytävät sopivia työntekijöitä melko sujuvasti tällä hetkellä. Tätä arviota tukee Työllisyyden tiekartta, ja työvoimapulaa nähdään siinä alkuvuodesta vain yleislääkäreistä, sairaanhoitajista, suuhygienisteistä sekä tietoverkko- ja järjestelmäasiantuntijoista. Metalliteollisuudessa osa yrityksistä on joutunut hakemaan työntekijöitä ulkomailta, kuten Filippiineiltä. Kesän lähestyessä työvoimapulaa tultaneen kuitenkin taas kokemaan Mara-alalla ainakin kokeista ja tarjoilijoista.

Suomessa toimivan työnantajan on ensisijaisesti rekrytoitava työntekijä työmarkkinoilla jo olevasta työvoimasta. Työnantajan on julkaistava ilmoitus avoimesta työpaikasta tyomarkkinatori.fi -sivuille vähintään kahdeksi (2) viikoksi, jotta voidaan selvittää, onko tehtävään saatavissa työvoimaa työmarkkinoilta. Lupaharkinnassa otetaan huomioon koko EU/ETA-alueen hakijat. Tähän linjaukseen on koottu ne ammattialat, joita voidaan alueella puoltaa ilman edellä mainittua työvoiman saatavuusselvitystä.

3) Alueellinen linjaus

Seuraavilla ammattialoilla työvoiman saatavuus alueella on vaikeutunut.

Ammattiala sekä siihen liittyvä ammattiluokka ja ammattinimikkeet esitellään listattuna ISCO-luokituksen numeroilla (ammattinimike ilmoitetaan neljän numeron tasoisena).

Ammattiala	Ammattiluokka	Ammattinimike (ja mahdolliset poikkeukset)
Maatalous- ja puutarhanhoito	61 Maanviljelijät ja eläinten kasvattajat ym.	6113 Puutarhurit, kasvihuoneviljelijät ja -työntekijät, 6121 Liha- ja lypsykarjan kasvattajat sekä muiden kotieläinten kasvattajat, 6130 Yhdistetyn maanviljelyn ja eläintenkasvatuksen harjoittajat
Tekniikka	21 Luonnontieteiden ja tekniikan erityisasiantuntijat	2144 Konetekniikan erityisasiantuntijat
Metalliteollisuus	31 Luonnontieteiden ja tekniikan asiantuntija	3122 Teollisuuden työnjohtajat

	72 Konepaja- ja valimotyöntekijät, asentajat ja korjaajat	7212 Hitsaajat ja kaasuleikkaajat, 7213 Ohutlevysepäät, 7214 Paksulevysepät ja rautarakennetyöntekijät, 7224 Konehiojat, kiillottajat ja teroittajat 7223 Koneenasettajat ja koneistajat
Ravitsemusala	51 Palvelutyöntekijät	5131 Tarjoilijat, 5132 Baarimestarit
Rakennusala	71 Rakennustyöntekijät ym. (pl. sähköasentajat)	7132 Ruiskumaalajat ja -lakkaajat, 7126 Putkiasentajat
Siivousala	91 Siivoojat, kotiapulaiset ja muut puhdistustyöntekijät	9111 Kotiapulaiset ja -siivoojat, 9112 Toimisto- ja laitossiivoojat ym.
Sosiaali- ja terveysala	22 Terveystyöntekijät	2211 Yleislääkärit, 2212 Ylilääkärit ja erikoislääkärit, 2221 Ylihoitajat ja osastonhoitajat, 2222 Johtavat kättilöt, 2261 Hammaslääkärit
	32 Terveystyöntekijät	3221 Sairaanhoidajat ym., 3222 Kättilöt, 3258 Sairaankuljetuksen ensihoitajat, 3212 Bioanalytiikka (terveys)
	53 Hoivapalvelun ja terveydenhuollon työntekijät	5311 Lastenhoitotyöntekijät, 5312 Koulunkäyntiavustajat,
Tietotekniikka-ala	25 Tieto- ja viestintäteknologian erityisasiantuntijat	2522 Tietojärjestelmien ylläpitäjät, 2523 Tietoverkkojen erityisasiantuntijat
Opetusala	23 Opettajat ja muut opetusalan erityisasiantuntijat	2342 Lastentarhanopettajat
Merenkulkuala	31 Luonnontieteiden ja tekniikan asiantuntija	3151 Laivojen konepäälliköt ja -mestarit
	74 Sähkö- ja elektroniikka-alan työntekijät	7412 Muut sähköasentajat
	83 Kuljetustyöntekijät	8350 Kansimiehistö ym. vesiliikenteen työntekijät

4) Lisätietoja työntekijän oleskeluluvasta ja hakemusprosessista

Maahanmuuttoviraston verkkosivut:

www.migri.fi

TE-toimiston työlupapalvelut, valtakunnallinen verkkosivu:

<https://toimistot.te-palvelut.fi/tyolupapalvelut>

Ammattialojen ISCO-luokitus:

<https://www.tilastokeskus.fi/fi/luokitukset/ammatti/>

Työvoimabarometri:

[Työvoimabarometri - Etusivu](#)

5) Alueellisen linjauksen voimassaoloaika: 14.11.2025 asti.

ELY-keskukset huolehtivat hallituksen esityksen mukaisesti siitä, että linjauksen sisällön mahdolliset muutostarpeet tarkistetaan ja päivitetään vähintään puolivuositain.

Lisätietoja: Vilppu Palmberg, vilppu.palmberg@ely-keskus.fi